Қазақстан Республикасы Ақпарат және Қоғамдық даму министрлігі

Мемлекеттік тіркеу № KZ70VPY00043389

ҚАЗАҚСТАН ТӘУЕЛСІЗДІГІНЕ 30 ЖЫЛ

АЛҒЫС ХАТ

Эльмира Токтаубаева

Сізді, еліміздің педагогикасының дәрежесін көтеріп, болашақ ұрпақтың білімі мен тәрбиесінің дамуына үлес қосып, сапалы білім берумен қатар педагогикалық ізденіс жолындағы еңбегіңізді бағалап алғыс білдіреміз. Ағартушылық еңбегіңіз жоғары деңгейде көрініп, шығармашылық табысқа жете беруіңізге тілектеспіз!

DIDAKTIKA

Бас редактор: **Қайнарбек Сұлтанханұлы**

Алматы қаласы, 2022 жыл

№006313

Қазақстан Республикасы Ақпарат және Қоғамдық даму министрлігі
Мемлекеттік тіркеу № KZ70VPY00043389

ҚАЗАҚСТАН ТӘУЕЛСІЗДІГІНЕ 30 ЖЫЛ

СЕРТИФИКАТ

Эльмира Токтаубаева

Республикалық ғылыми - педагогикалық, әдістемелік " Didaktika" журналында өз тәжірибесімен бөлісіп, әдістемелік материалын жариялағаны үшін берілді

DIDAKTIKA

Бас редактор: **Қайнарбек Сұлтанханұлы**

Алматы қаласы, 2022 жылы №012103

Эльмира Токтаубаева
Қарағанды облысы, Балқаш қаласы, Қонырат мөлтек ауданы,
«Ы.Алтынсарин атындағы №25 жалпы білім беретін мектебі» КММ
Музыка пән мұғалімі, көркемдік жетекшісі

Қазақтың музыкалық аспаптарын насихаттау

Жанашыл ұрпақтың білімділігі мен оның рухани байлығы-әлемдік өркениетке жетер бағыттағы Қазақстан Республикасының гүлденуіне кепілдік болар бірден-бір жол. Нарықтық қазіргі жағдайда мәдениетті, білімді, өзіндік ұстамы мен таным-көзқарасы жетілген адам тәрбиелеудің маңызы зор. Бүгінгі оқушы- ертеңгі біздің болашағымыз. Еліміздің 2030 жылы барысқа айналдыратын күні бүгінгі мектеп партасында отырған оқушылар – деп Елбасымыз тегіннен - тегін айтқан жоқ. XXI ғасыр білімді халықтық ғасыры болады, қазақ жастарының білімге ұмтылуы, өзінің еліне, отанына, жеріне, ата-бабаның төккен қаны мен теріне адал болуға шақырады. Жас ұрпақтың ой-өрісін қалыптастырып өнерге, білімге баулитын мұғалімнің өмірі мен өнегесі сай болса ұстаз деген атқа лайық болмақ, оқыту мазмұнын жетілдіру үшін мектептерде оқыту ісіне оқушылардың жеке ерекшеліктерін қадағалап, ескере отырып, жан-жақты ұйымдастыруға мүмкіндік туды. Музыка әлемі – адамзат мәдениетінің байлығы ішіндегі мұхиттай шексіз ғажайып дүние. Музыкада адамның асқақ, асыл ойлары мен әртүрлі сезім иерімдері бейнеленеді. Музыканың адам жан дүниесіне тигізетін әсері орасан, сондықтан оны шынайы ықыласпен қабылдау арқылы ғана түсінуге болады.

Музыканың жанрлары мен түрлері өте көп. Опералық, балеттік, симфониялық, камералық, халықтық музыкалар, әскери және аспаптық, вокалдық, эстрадалық, биге арналған, балаларға арналған музыка түрлері болады. Музыкалық дыбыс- өзіндік мәнімен маңызы, қадірі мен қасиеті, ерекшелігі бар дыбыс. Өнер-халық тарихының шежіресі.Өнерде өмір, тіршілік құбылыстары адамның күйініші, қуанышы мен қайғысы бейнеленеді. Қазақ музыка өнері халықпен бірге жасасып, тарихи әлеуметтік өмірімен толғаныс- тебіреністерін үздіксіз баян етіп келе жатқан саласы ән мен күй. V-VI сынып арасында саз пәні бойынша сабақ өткізуде төмендегідей жоспар құрып, жас буындарды эстетикалық ізгілікке, адамгершілік биікке, рухани тазалыққа, шынайы сезімге баулуды қазақтың музыка аспаптарымен музыка өнері деген жас ұрпақтың қызығушылығын арттыруды мақсат еттім. Сол арқылы оқушыларды музыка мектептеріне әртүрлі ұлттық аспаптар ойнауға мүмкіншілігімен байыптауға тарттым. Менің бүгінгі тоқталатын тақырыбым «Музыка өнерін қазақтың ұлттық музыкалық аспаптарымен саз пәнінде насихаттау».

Музыканың жанрлары мен түрлері өте көп. Опералық, балеттік, симфониялық, камералық, халықтық музыкалар, әскери және аспаптық, вокалдық, эстрадалық, биге арналған, балаларға арналған музыка түрлері болады. Музыкалық дыбыс-өзіндік мәнімен маңызы, қадірі мен қасиеті, ерекшелігі бар дыбыс. Өнер-халық тарихының шежіресі.Өнерде өмір, тіршілік құбылыстары адамның күйініші, қуанышы мен қайғысы бейнеленеді. Өнер- қай халықтың болмасын тарихымен бірге жасасып, біте қайнасып келе жатқан ұлы құбылыс. Ежелден өнер сүйген, табиғатынан әнге әуес, күйге құмар халқымыздың рухани қазынасы өте бай.Сол мұралар үніне құлақ түрсек, ата-бабамыз басынан өткерген қилы-қилы заманда сан ғасырдан шежіре боп сыр шертеді. Ән-күйлерден халқымыздың арман-ойларын, мұрат- мүддесін ұғып, елдігі мен ерлігін, қадір-қасиетімен парасат-пайымын, бітім- болмысын танимыз. Музыка үшін әр аспаптың өзіндік дыбыстық ерекшелігі қажет, ол ерекшеліктер шығармаға қайталанбас бояу жан сергітер ренк беріп тұрады. Музыкалық аспаптардың шығу тегін, дамуын, құрылыс - құрылымын, жасалуын, дыбыстық ерекшелігін, әуендік-әуездік мүмкіндігін, қызметін, мақсатын, мән-маңызын зерттейтін ғылым саласы аспаптану деп аталатыны мәлім.

Оқушылардың музыкаға деген тиянақты ынтасымен сүйіспеншілігін тәрбиелеу, бірлесе отырып оркестрде ойнау, ән айту олардың музыкалық қабілетін (есту, есте сақтау, ырғақ) қалыптастыруымен қатар, ортақ табысқа қуана білу, эстетикалық талғам- сезімдерін дамытуға тәрбиелейді. Оқушылардың ән айтуын дұрыс үйрету үшін олардың дауыстарын жүйелі қалыптастырып, ән айту апаратының дамуы, музыкалық аспапты ұстау шеберлігі меңгеріледі. Оқушының эмоциялық әсерін, музыкалық есту қабілетін, ладпен ырғақты сезіну, есте сақтау шығармашылық қабілеттерін дамыту қажет.

Қазақтың ежелгі аспаптық музыкасы аса бай, көркемдік терендігімен ерекшеленіп, рухани мәдениеттің құнды қазынасы ретінде ұрпақтан-ұрпаққа жалғаса бермек.

Қазақтың халық аспаптық музыкасынын жетуіне еңбек сінірген домбырашылары мен қобызшылары, әншілері: Қ.Сағырбаев, Д.Нұрпейсова, Дәулеткерей, Қазанқап, Сейтек, Қоркыт, Ықылас, Жаппас, Ақансері, Біржансал, Абай. Музыкалық дыбыстың шынайы дамуы аспаптардың пайда болуымен тікелей байланысты. Қазақ халқынын көне заманнан келе жатқан көне музыкалық аспаптарын халықтын асыл мұрасы деп атауға болады.

Балқаш қаласының білім бөлім
Балқаш қалалық білім қызметкерлері
кәсіптік одағының ұйымы

ҚҰРМЕТ ГРАМОТАСЫ

Білім саласын дамытуға қосқан мол үлесі мен педагогикалық қызметте шығармашылық табыстарға қол жеткізіп, біліктілік танытқаны үшін

Эльмира Багдылляевна ТОКТАУБАЕВА

МАРАПАТТАЛАДЫ

Басшының м.а **О. Садвокасова**

Төрайым **А.Айтжанова**

Балқаш 2023

ҚҰРМЕТ ГРАМОТАСЫ

ЖАС ҰРПАҚҚА
ӨНЕГЕЛІ ТӘРБИЕ МЕН БІЛІМ БЕРІП,
ӨНЕР ЖОЛЫНДА ҮЛКЕН ЖЕТІСТІКТЕРГЕ ЖЕТУІНЕ
ҮЛЕС ҚОСҚАНЫҢЫЗ ҮШІН РЕСПУБЛИКАЛЫҚ

"ЖАРҚЫРА ЖҰЛДЫЗ"

ЖАСӨСПІРІМДЕР МЕН БАЛАЛАР
ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ БАЙҚАУЫНА СІҢІРГЕН
ЕҢБЕКТЕРІҢІЗ ҮШІН АЛҒЫСЫМДЫ
БІЛІДЕРМІН!

Токтаубаева Эльмира Багдылляевна

"МҰРАГЕР"
ОРТАЛЫҒЫНЫҢ
ДИРЕКТОРЫ

ИБРАГИМОВ ДАРХАН

Алматы, 2023 ж

XX RESPÝBLIKALYQ ASHYQ
«ÁDISTEMELIK VERNISAJ»
PEDAGOGIKALYQ JUMYSTAR FESTIVALI

XX ОТКРЫТЫЙ РЕСПУБЛИКАНСКИЙ
ФЕСТИВАЛЬ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ РАБОТ
«МЕТОДИЧЕСКИЙ ВЕРНИСАЖ»

2023-2024
методический
ВЕРНИСАЖ
2023 jyl
qaraşa - jeltoqsan

III

III dárejeli *III степени*

Diplom

Jalpy bilim berý mekemeleri arasynda ótkizilgen
«Ádistemelik ázirleme» respýblıkalyq baıqaýynyń
«Oqytý+qyzyqtyrý» nomınatsıasy

Токтаубаева Эльмира Багдылляевна

(музыка пәні бағыты)

Балқаш қаласы, «Ыбырай Алтынсарин атындағы №25 ЖББМ» КММ

MARAPATTALADY

№303

E.A.Boketov atındaǵy «Qarqaralı óńirlik ǵylymdarynyń dıdaktıkalyq ortalyǵy» ÚQK direktory
Шевлякова Л.Р.

"DAMU" biliktilikti arttyru ortalyǵy direktory
Жайлыбаева А. Р.